

ACTIEPLAN

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD OPDRACHTGEVEN EN INKOPEN
GEVORDERD

voor het leven
Sociale Verzekeringsbank

Inhoudsopgave

Dit invulformat Actieplan MVOI gevorderd bevat 7 stappen. Het Actieplan MVOI heeft een planningsduur van 3 jaar (tot en met 2026). De eerste drie stappen worden eenmalig gezet voor deze periode en jaarlijks geëvalueerd. Stap 4-7 worden ieder jaar opnieuw uitgevoerd.

Inleiding

In 2023 heeft de SVB het manifest MVOI getekend. In dit plan staat beschreven hoe de SVB deze ondertekening invult.

De SVB richt zich voornamelijk op drie duurzame doelen: geen armoede, ongelijkheid verminderen en klimaatactie. De SVB heeft enige jaren ervaring met het toepassen van SROI en heeft in 2023 de MVI inspanning versterkt met een nieuwe visie op inkoop en een handreiking MVI. Met dit actieplan MVOI wil de SVB ook de rol van de interne opdrachtgever en budgethouder versterken.

De stuurgroep actieplan MVOI heeft de opdracht aangescherpt. Deze opdracht staat in de volgende sheet.

Een werkgroep met inkopers en business heeft meegedacht, gewikt en gewogen en de input geleverd voor het actieplan.

Budgethouders en uitvoerders van aanbestedingen zijn geïnterviewd over het toepassen van duurzame doelen in aanbestedingen om inzicht te krijgen waar het al goed gaat en wat er nodig is.

Opdrachtbeschrijving

De stuurgroep MVOI heeft aanvullende vragen meegegeven

Opdracht van de stuurgroep aan de werkgroep actieplan MVOI aangevuld met de stuurgroep opmerkingen van 18 maart.

- Schrijf een actieplan MVOI, zodanig dat een goed aanbod vanuit de markt geborgd blijft.
- Gebruik hierbij de bestaande (duurzame) inkoopvisie en handreiking MVI en ga uit van de duurzame doelen van de SVB.
- Zoek aanvullend uit wat er nodig is om de rol van opdrachtgevers te versterken en werk dat op hoofdlijnen uit tot een verbeter- en invoervoorstel. **Denk bijvoorbeeld aan het in kaart brengen wat een duurzame keuze oplevert.**
- **Borg de opvolging van het plan, ga na wat de beste manier is.**
- **Breng in kaart waar de grote trajecten gaande zijn**
- **Geef aan wat de invloed van de uitvoerende directies is**
- **Neem mee hoe andere organisaties met dit thema aan de slag zijn (o.a. via ZBO inkoopnetwerk)**
- **Zorg dat de acties meetbaar zijn**

Stap 1. Nulmeting

2024: doelstelling alle Europese aanbestedingen hebben duurzaamheids paragraaf in zich

Wat doen we al op het gebied van MVOI?

- Inkoopvisie vastgesteld (2023)
- Handreiking MVI vastgesteld (juni 2023)
- Elke aanbesteding start met een Ambitiweb sessie om de duurzame kansen in die aanbesteding te bepalen
- CO2 managementplan vastgesteld september 2023, behorend bij CO2 prestatieladder trede 4,
- Eerste verkenning om de Ladder ook in te zetten als inkoopinstrument
- In het template van het beschrijvend document staat standaard een subgunningscriterium op MVO (2023)

Wat hebben we geleerd vanuit vorige MVOI activiteiten?

- Een duurzame ambitie van de budgethouder leidt tot een duurzamere uitvraag aan de markt: vernieuwing wagenpark ging zo van hybride auto's naar bestaande deelauto's (en uiteindelijk poolauto's lease
- We zoeken vaak naar kennis voor laatste ontwikkelingen op duurzaamheidsvlak voor een aanbesteding. Hebben we niet altijd in huis
- En op sommige vlakken zijn betrokkenen juist zeer goed op de hoogte van mogelijkheden
- Vereist lef/moed om ook echt met gunningscriteria aan de slag te gaan.

Nulmeting: interviews huidige situatie

Een beperkt aantal budgethouders en uitvoerders van aanbestedingen is geïnterviewd. Hieronder staan de bevindingen die relevant zijn voor de nulmeting.

- Geïnterviewden geven aan duurzaamheid belangrijk te vinden, kennen de SVB brede doelen en zien het positieve effect op het imago van de SVB en de maatschappelijke impact die de SVB zo kan maken.
- De bekendheid van het Manifest MVOI en van duurzaamheidsthema's bij inkoop is wisselend
- Geïnterviewden geven aan over te weinig kennis en kunde te beschikken om effectief duurzaamheid uit te kunnen vragen in een aanbesteding. Waar liggen de kansen, zo vragen zij zich af. Dit geldt voor zowel opdrachtgevers als opdrachtnemers.
- Geïnterviewden geven aan sturing en kaders te missen: wat is de definitie van succesvol duurzaam aanbesteden. Hoe succesvol duurzaam hebben 'mijn' aanbestedingen uitgepakt.
- Er is onzekerheid over de kwaliteit van het aanbod dat overblijft als er (te) duurzaam wordt uitgevraagd, onzekerheid over de marktvolwassenheid en zorg dat daardoor te veel partijen worden uitgesloten. En zorgen over verhouding tussen duurzaamheid en kwaliteit. Kwaliteit moet leading blijven; ik heb maar één budget beschikbaar

Stap 2. MVOI-thema's kiezen

Gekozen duurzaamheidsthema's zijn terug te vinden in de Handreiking MVI (2023)

Gekozen thema's:

Toelichting keuze:

De SVB richt zich op 3 SDG's: 1 Armoede; 10 ongelijkheid verminderen; 13 Klimaatactie. De thema's zijn een vertaling van deze drie SDG's

De SVB werkt toe naar klimaatneutraal in 2030. Biobased en Circulair dragen daar indirect aan bij. Daarnaast zijn er landelijke afspraken om in 2050 circulair te zijn. In de praktijk zal dat een combinatie zijn van reparatie en hergebruik en toepassing van hernieuwbare grondstoffen.

Internationale Sociale Voorwaarden zijn belangrijk bij het bestrijden van armoede. Het is ook in lijn met de nieuwe richtlijn die is aangenomen

Met bijvoorbeeld toegankelijkheidseisen voor software, biasvrije en inclusieve diensten draagt de SVB bij aan het verminderen van Ongelijkheid. Door standaard Social Return uit te vragen stimuleert de SVB meer werkkansen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt

Stap 3. Ambities bij MVOI-thema's 2026

In onderstaande matrix staat één ambitieniveau per thema. In de praktijk hangt het gekozen ambitieniveau af van de inkoopcategorie. Ivm de grote variatie in inkoop categorieën, beoordeelt de SVB per aanbesteding welke thema's van toepassing zijn. ✓ is de huidige situatie → is de ambitie.

Huidig niveau ✓	Niveau 1: Afweging	Niveau 2: Pilots	Stap 3: Verbreding	Niveau 4: Borging	Niveau 5: Leiderschap
Ambitie niveau →					
Klimaat en milieu		✓	*	→	
Biobased	✓		→		
Circulair		✓		→	
Ketenvaerwoordelijkheid		✓	→		
Diversiteit & inclusie		✓		→	
Social return				✓	→

* Biobased ambitie ligt nog ter afstemming bij manager Facilities

Stap 4. Aanbestedingskalender

De SVB heeft voor intern gebruik de aanbestedingskalender voorzien van MVOI kansen

Productgroep	Q1	Q2	Q3	Q4	Verwachte Kosten	MVOI-thema's (binnen gekozen thema's)	Meenemen
<u>GWW</u>							
Aanleg fietspad			X		€ 500.000,00		Ja
<u>ICT</u>							
Desktops en laptops	X				€ 150.000,00		Ja
Toner cartridges		X			€ 2.000,00		Nee
<u>Energie</u>							
Energiecontract 2024				X	€ 300.000,00		Ja
<u>Kantoor faciliteiten & diensten</u>							
Sanitaire voorzieningen		X			€ 50.000,00		Nee
<u>Kantoor gebouwen</u>							
Bureau's	X				€ 15.000,00		Ja
<u>Transport & Vervoer</u>							
Emissieloos wagenpark			X		€ 750.000,00		Ja

De aanbestedingskalender van de SVB is niet openbaar

Stap 5. Borging van MVOI

Wat doen we al aan borging van MVOI in de organisatie?

- DT bewustwording van CO2 uitstoot in inkoopopdrachten
- Ambitieweb invullen bij de start van elke opdracht
- Één MVOI aspect is verplicht bij elke aanbesteding
- Ontsluiting kennis (ad hoc) bij verschillende opdrachten
- Raad van Bestuur is betrokken

Wat doen we al aan borging van MVOI in het inkoopproces en contractmanagement?

- Inkoopvisie (juni 2023)
- MVI handreiking
- Handleiding SROI

Welke acties gaan we komende jaren uitvoeren voor de borging?

- Ontwikkelen snelwijzer voor opdrachtgevers
- Pilot adviesgesprekken voor opdrachtgevers
- (Vaker) zichtbare producten en diensten duurzaam inkopen
- Stakeholders informeren over MVOI, ook MT HR
- Inventariseren kansrijke en risicovolle opdracht tav duurzaamheid
- Borging in de SVB strategie
- Monitoring inrichten

Stap 6. Planning van de acties

Wat doen we al aan borging van MVOI in de organisatie?

- DT bewustwording van CO2 uitstoot in inkoopopdrachten
- Ambitieweb invullen bij de start van elke opdracht (Europese aanbesteding)
- Één MVOI aspect is verplicht bij elke aanbesteding
- Ontsluiting kennis (ad hoc) bij verschillende opdrachten
- RvB is betrokken

Wat doen we al aan borging van MVOI in het inkoopproces en contractmanagement?

- Inkoopvisie (juni 2023)
- MVI handreiking en templates
- Handleiding SROI

Welke acties gaan we komend jaar uitvoeren voor de borging?

(zie voor uitwerking acties volgende slides)

- Ontwikkelen snelwijzer voor opdrachtgevers (2024 (basis) en 2025)
- Pilot adviesgesprekken voor opdrachtgevers (2025 en 2026)
- (Vaker) zichtbare producten en diensten duurzaam inkopen (2024 t/m 2026)
- Stakeholders informeren/dialogo over MVOI, ook MT HR (2024-2026)
- Inventariseren kansrijke en risicovolle opdracht tav duurzaamheid (2024 en 2025)
- Borging in de SVB strategie (2024 en 2025)
- Monitoring inrichten (vanaf 2024 basis)
- Bewustwording en kennis vergroten (2024-2026)

Borging in de strategie

Duurzaamheid in strategie SVB

Actie: Duurzaamheidsadviseurs (16h) , SRC | Vanaf 2024

De duurzame ambities van de SVB staan nieuw of hernieuwd in de strategie van de SVB. De vorm is zodanig dat collega's zich gesterkt voelen om duurzaam te kiezen. Zie de inspiratie bij UWV en Waternet. Ook wetgeving zoals digitale toegankelijkheid 2040

Status: Lopend contact met SRC om deze op te nemen in de opvolger van meerjarenkoers (juni 2024)

Borging: houvast voor opdrachtgevers

Snelwijzer voor opdrachtgevers

Actie: Duurzaamheidsadviseurs (50 h 2024, 80 h 2025), inkoop (10 h review in 2024)

2024 basis versie;

2025 inclusief Best practises

De snelwijzer bestaat uit standaard onderdelen en maatwerk per aanbesteding

1. De strategische kaders van de SVB, evt aangevuld met wet- en regelgeving. (standaard, wet en regelgeving evt maatwerk)
2. Duurzame risico's en kansen voor het betreffende product (maatwerk)
3. Een definitie van succes (standaard)
4. Een korte instructie/ stappenplan (standaard)
5. Duurzame best practises (maatwerk, v.a. 2025)

Status: eerste concept is gemaakt

Borging: houvast voor opdrachtgevers 2

Adviesgesprek voor opdrachtgevers

Actie: Duurzaamheidsadviseurs (24h)

2025 drie gesprekken

Voor de start van de aanbesteding bespreken de duurzaamheidsadviseurs met de opdrachtgever welke duurzame kansen er zijn voor deze aanbesteding. De snelwijzer dient daarbij als ondersteunend product.

Na het gesprek wordt geëvalueerd.

Status: te starten

Borging: sturing

Sturing op duurzaamheid in Europese aanbestedingen

Actie: Duurzaamheidsadviseurs (24 h),
 inkoop (15 h pj)

Vanaf 2024

Om te kunnen meten gebruikt de SVB (een deel van) de MVIZ tool van PIANOo. Invullen door Inkoop en rapporteren door duurzaamheidsadviseurs (in overleg met Inkoop).

In het jaarplan worden opgenomen:

1. Het ambitieniveau op hoofdlijnen (stap 2b in het actieplan)
2. De maatregelen die de SVB neemt om meer duurzaam in te kopen

In het extern jaarverslag:

3. De meetinformatie uit de MVIZ tool van PIANOo (alleen de aantallen)

Status: De SVB heeft toegang tot de MVIZ tool. Voor het overige nog te starten

Borging: bewustwording

Door duurzaamheid zichtbaar te maken en belang kenbaar te maken wordt het vanzelfsprekender om duurzaam te kiezen.

Bewustwording

Actie: Duurzaamheidsadviseurs 100h ,
 inkoop

Vanaf 2024

1. Stakeholders informeren over MVOI actieplan/ hun rol (DOD: rondje langs relevante MT's, budgethouders of stuurgroepen en relevante BV team, onderdeel in Masterclass aanbesteden)
2. Wens Hellen van Dongen om boegbeeld voor duurzaamheid te zijn vanuit Raad van Bestuur: DOD 4x per jaar check op gelegenheid en op adhoc basis voorstellen doen
3. Zichtbare diensten duurzaam: attenties en geschenken, SVB events, vergaderlocaties, koffiemokken, zonnepanelen, laadpalen, e-poolauto's. DOD: Elk jaar tenminste 5 nieuwe of hernieuwde zichtbare diensten of producten duurzaam. (signalering door inkoop)
4. 4x per jaar afstemmen tussen Inkopers en duurzaamheidsadviseurs

Status: Lopend

Versterken aanbestedingsteam

Verder versterken inkoopteams

Actie: Inkoop, business

2025

1. Vaker marktconsultatie doen/ opvragen bij andere partijen/ van anderen op PIANOo bekijken
2. Verzamelen standaard vragenlijsten voor marktconsultaties (gereed)
3. Uitwisselen van kennis met ZBO inkoopnetwerk
4. Verdiepen in contracten op monitoren op duurzaamheid bij de leverancier (contractmanagers)
5. Kennis over (trends en ontwikkelingen) duurzaamheid delen vanuit huidig contract (contractmanagement)
6. Verdiepende kennissessie over Biobased met Facilities

Status: Vragenlijsten zijn reeds beschikbaar. Andere nog te starten

Randvoorwaardelijk: capaciteit op duurzaamheid

Aanjagen van duurzaamheid en duurzaam inkopen

Actie: Opdrachtgevers?

2025 /2026

Er is capaciteit (1,1 FTE) voor duurzaamheid vastgelegd tot en met 2026 (Nadruk op Klimaat en CO2 prestatieladder). Een deel van de acties zal herhaald worden of is permanent: voor monitoring, aanjagen en advisering door duurzaamheidsadviseurs zijn ook na deze periode uren nodig, of deze moeten elders ondergebracht kunnen worden.

Status: te starten in 2025/begin 2026 (naar aanleiding van zelfevaluaties)

Stap 6. Planning Jaar 1 opstellen

[Invvoegen: logo van Gemeente]

[Hier is ruimte voor extra toelichting]

ALGEMENE PLANNING JAAR 1												
	1 ^o kwartaal (jan – mrt)	Budget	Check?	2 ^o kwartaal (apr- jun)	Budget	Check?	3 ^o kwartaal (jul-sept)	Budget	Check?	4 ^o kwartaal (okt- dec)	Budget	Check?
<i>MVOI-team</i>	Opstellen MVOI actieplan 2023-2025		☐	Deelname webinar MVOI: circulair inkopen		☐	Deelname PIANOo Jaarcongres		☐	Evaluatie MVOI actieplan 2023		☐
	Inventarisatie: wat weten we al over MVOI?		☐			☐	MVOI-thema op niveau 3 toepassen bij 1 aanbesteding		☐	Aanbestedingenkalender 2024		☐
<i>Inkoop</i>			☐			☐	Sessie met inkopers van omringende gemeenten: hoe passen zij MVOI toe?		☐	Opstellen MVOI actieplan 2024		☐
<i>Bestuur</i>	Ondertekening manifest MVOI		☐	Presentatie MVOI Actieplan 2022-2025		☐			☐			☐
<i>Opdrachtgever</i>			☐	Rollenspel: inkoper en opdrachtgever, wie is waar verantwoordelijk voor		☐			☐			☐
<i>Kennis en Kunde</i>	Deelname webinar: Kick-off MVOI		☐	Workshop MVOI-tools gebruiken		☐	Lunchsessie over MVOI organisatiebreed		☐			☐
	Onderzoeken wat de mogelijkheden zijn binnen circulair inkopen		☐			☐			☐			☐
<i>Communicatie</i>	Intranet communicatie		☐	Intranet communicatie		☐	Intranet communicatie		☐	Intranet communicatie		☐
			☐			☐			☐			☐
			☐			☐			☐			☐

*** Planning volgt!**

Stap 7. Evaluatie

In het voorjaar van 2025 zullen we het actieplan voor het eerst evalueren. Deze sheet is in dit actieplan daarom nog leeg. We evalueren de voortgang op de maatregelen en de mate waarin het gelukt is om duurzaamheid mee te nemen in de aanbestedingen.

Wat ging er goed?

Wat had er beter gekund?

Waar moeten we op letten komend jaar?

Bijlage 1 Input van de werkgroep

Als basis voor de interventies heeft de werkgroep een verandermodel van [McKinsey](#) gebruikt (4-vlak): Leiders zijn rolmodel; Deelnemers snappen het belang van de verandering; Deelnemers hebben de kennis om de nieuwe werkwijze toe te passen; Structuren en systemen helpen bij de nieuwe werkwijze. De werkgroep kwam met de volgende suggesties. Voor 2024 en 2025 zijn deze vervolgens geclusterd en uitgewerkt in sheet 11-17

Rolmodel leiders/ voorbeeldgedrag

2024

Bestuurder als ambassadeur

Zichtbare producten duurzaam (geschenken, uitjes..)

2025

Overzicht van aansprekende duurzame aanbestedingen

2026

Budgethouders nemen voorbeeldrol

Deelnemers zien het belang

2024

Manifest MVOI, SDG doelen, gehandicaptenwet 2040, circulair 2050, klimaatneutraal 2030 aangeven

Duurzaamheid in strategie SVB 2040 en koers 2025/2030

2025

Breng risico's en kansen in beeld per aanbesteding

2026

Onderzoek producten en diensten en laat zien hoe het beter kan

Kennis is op orde

2024

Stappenplan voor opdrachtgever

Standaardvragen voor marktverkenningen en/of iso normen of certificaten met geschiktheidseisen

2025 Vaker marktverkenning; Pilot gesprek met opdrachtgever

2026

Zorg voor opleidingen/ experts gaan naar beurzen; Maak handleidingen per duurzaamheidsthema

Structuren en systemen

2024

Stel ambitieniveau op hoofdlijnen

2025

Meet en rapporteer de frequentie waarmee de SVB de duurzame thema's opneemt in de aanbestedingen

Geef een definitie van succes

Ambitie op hoofdlijnen in SVB jaarplan

2026

Meet en rapporteer impact van duurzame keuzes

